

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Vårdcentralen Vår vårdcentral
Klinik

Allmänmedicin
Specialitet

2023-03-21
Datum

Astrid Lundevall och Robert Svartholm
Inspektörer

Styrkor

- Självständig enhet med korta beslutsvägar.
- Medsittning med återkoppling sker regelbundet.
- Disputerad kollega tjänstgör med viss regelbundenhet på vårdcentralen och kan utgöra en resurs i vetenskapligt förhållningssätt.
- Barnläkare, ortoped och infektionsläkare på vårdcentralen tillför möjlighet till extra handledning av ST-läkare.
- Storleken och organisation på vårdcentralen innebär möjlighet till erfarenhet och återkoppling i ledarskapsfrågor
- Utbildningssamordnaren bokar alla sidotjänstgöringar vilket har fungerat utmärkt i regionen.

Svagheter

- ST-läkarna har ingen egen lista vilket kan medföra risk för ogynnsamma patientflöden för ST-läkarnas inläring . Likaså kan detta riskera att erfarenheten av att ansvara för en allsidig befolkning inte tillgodoses.
- Att det finns både barnläkare, geriatriker och infektionsläkare kan medföra en risk att patientflöden inte blir gynnsamma för att ST-läkarnas inläring.
- ST-läkarna för inte anteckningar om genomförd handledning.

Förbättringspotential

- Strukturerad dialog kring evidensbaserad medicin och genomgång av vetenskapliga artiklar på läkarmöten för att vetenskapligt tänk ska genomsyra verksamheten.
- Ökad användning av ST-forum. Behövs tydliggöra när ST:s delmål är uppfyllda?

STRUKTUR

A Verksamheten

Denna vårdcentral har drygt 10,000 listade patienter med viss socioekonomiskt tung belastning.

Det finns externa konsulter som arbetar regelbundet på vårdcentralen. (barnläkare, infektionsläkare och ortoped)

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Det finns fyra specialistkompetenta läkare, tre ST-läkare och en AT-läkare. Alla ST-läkare har samma handledare.

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Öronmikroskop saknas men för övrigt välutrustad vårdcentral (ögon, öron/mikroskop liksom gynstol krävs). Lokalerna är utspridda på tre våningsplan med något oöverskådlig planering. Alla ST-läkare har inte tillgång till eget rum men alla har tillgång till funktionell arbetsplats och har fått sina önskemål tillgodosedda på olika sätt.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.

Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.

B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.

D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Det finns regionala riktlinjer för hur ST-läkarnas tjänstgöring och handledning ska genomföras och dessa finns också i ett för vårdcentralen anpassat styrdokument. ST-läkaren har en dag (halv dag?) per vecka inplanerad för självstudier och administrativa uppgifter. I några fall verkar inte detta vara tillräcklig för att t.ex. kunna utfärda olika typer av intyg.

Primärvårdsjourer ingår (mot slutet av ST-utbildningen).

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i mål-beskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

Regionens riktlinjer för handledning av ST-läkare finns nedskrivna och lokalt anpassade för vårdcentralen.

Vid sidotjänstgöring på Katrineholms sjukhus får ST-läkaren oftast en handledare men det finns brister vad gäller strukturerad handledning. Även återkoppling från tjänstgöringen om uppnådda mål både till ST-läkaren själv och handledaren på vårdcentralen fungerar dåligt.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidoutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

ST-läkarna utformar själva utbildningen på sina ST-träffar cirka en gång per månad. Internutbildningar där innehållet planeras in i enlighet med de individuella utbildningsplanerna - och dokumenteras- saknas på vårdcentralen. Möjlighet till hemarbete med administration och självstudier ges en hel/halv dag i veckan men detta ger intryck av att inte räcka till alla gånger.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Disputerad läkare finns på deltid på vårdcentralen. Läkarmöten med vetenskapligt innehåll har planerats först efter genomgången FoU-kurs, men ska pågå fortlöpande med återkoppling. Kvalitetsarbete har förekommit men struktur saknas och även forum för återkoppling.

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkares genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Saknas i nuläget kontinuerlig handledning och återkoppling i ledarskapskompetens. ST-läkaren planeras att efter genomgången handledarutbildning få utökat ledaransvar. ST-läkarna får delta och ges insyn i vårdcentralens ledningsgrupp.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

Handläggare

Håkan Forsell, Verksamhetschef Vår Vårdcentral

Maria Åhman Fundberg, Enhetschef Vår Vårdcentral

Åtgärdsplan SPUR

Efter genomförd SPUR- inspektion i mars 2023 på Vår Vårdcentral fick vi nedslag på följande punkter. Nedan presenteras vår åtgärdsplan för att förbättra läkarnas utbildningsmiljö.

C. Lokaler och utrustning

Öronmikroskop saknas vilket kommer att inhandlas under 2023/2024.

Ansvarig:

- Verksamhetschef.

F. Teoretisk utbildning

Internutbildning planeras in att genomföras på läkarmöten. ST läkare bereds möjlighet att ansvara för att hålla i läkarmöten tillsammans med specialistläkare och handledare. Relevanta forskningsrapporter/ artiklar ska presenteras på läkarmöten.

Internutbildning genomförs ex injektions- och operationsteknik, bedömning hudbesvär osv dock har detta inte dokumenterats i ST forum.

Ansvarig:

- Enhetschef planerar upp schema för vem som ansvarar för årets läkarmöten.
- Handledare/ ST läkare ansvarar för innehåll, utbildning samt vetenskapliga rapporter.
- ST ansvarig att dokumentera när utbildning genomförs i ST forum.

G. Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Vetenskaplig litteratur ska kritiskt granskas och diskuteras 4 gånger / år. Disputerande läkare finns att tillgå på vårdcentralen vilket ses som en stor resurs.

Fortlöpande kvalitetsarbete ska genomföras av ST läkare. Klart kvalitetsarbete presenteras på ett APT för verksamhetens personal.

Ansvarig:

- Handledare
- Verksamhetschef
- ST läkare

H. Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Följande åtgärder inför för att ST läkarna ska uppnå målen med handledarkompetens:

- ST läkare bereds möjlighet att hålla i läkarmöten på vårdcentralen
- ST läkare håller i utbildning/ handledning för andra yrkeskategorier på vårdcentralen
- ST läkare kommer tillsammans med handledare handleda AT läkare
- Återkoppling och handledning i ledarskapskompetens sker fortlöpande under handledningstid

Ansvarig:

- Handledare
- Verksamhetschef

Samtliga punkter kommer att ske fortlöpande och vara påbörjade under 2023.